

Arıların peteklerini neden altıgenlerden yaptığını hiç düşündünüz mü?

Altıgen Petekte Saklanan Hikmet

Arıların peteklerini neden altıgenlerden yaptığını hiç düşündünüz mü? Neden bu hücreler beşgen, dörtgen, sekizgen, üçgen veya daire şeklinde değil de altıgen olarak inşa edilir? İlk bakışta basit bir tercih gibi görünen bu şekil, aslında derin bir hesap, ince bir ölçü ve hayret verici bir hikmet taşır.

En Az Malzeme, En Çok Depo

Eğer arılar peteklerini altıgen dışında başka bir şekille yapsalardı, ya aralarda boşluklar kalacak ya da daha fazla balmumu harcamak zorunda kalacaklardı.

Daire şeklinde hücreler yapılırsa, aralarda kullanılamayan boşluklar meydana gelir.

Üçgen ve dörtgen hücrelerde ise bal depolanabilir; fakat aynı genişliği elde etmek için daha fazla kenar, yani daha fazla balmumu gerekir.

Altıgen ise boşluk bırakmadan yan yana dizilir ve en az malzemeyle en fazla depolama alanı sağlar.

Mühendisleri Hayrete Düşüren Hesap

Bir mühendisin uzun hesaplar sonunda ulaşabileceği bu ölçüyü, küçücük arılar nasıl bilmektedir? Elleri cetvel yoktur, gönye yoktur, proje yoktur, hesap makinesi yoktur. Buna rağmen her biri, sanki büyük bir mimarın planına göre çalışıyormuş gibi kusursuz hücreler inşa eder. Hem teoride en uygun şekli seçmiş gibi davranırlar, hem de pratikte insan elinin kolay kolay tutturamayacağı incelikte ölçüler ortaya koyarlar.

Altı Haftalık Bir Canlı, Büyük Bir Sanat

Arıların ömrü çoğu zaman birkaç haftayla sınırlıdır. İnsan yavrusu altı haftalıkken daha kendini tanıyamaz, sayı sayamaz, ölçü bilemez. Fakat arı, kısa ömrü içinde petek örür, bal toplar, kovan düzenine katılır ve akılları hayrete düşüren bir vazife görür. Peki bu kadar kısa yaşayan, akıl ve şuur sahibi olmayan bir canlının bu mühendislik harikasını kendi başına yaptığını söylemek mümkün müdür?

İçgüdü Demek İzah Etmek Değildir

Bu harika işi sadece “içgüdü” kelimesiyle açıklamaya çalışmak, meseleyi izah etmek değil,

sadece isimlendirmektir. Çünkü asıl soru hâlâ yerinde durmaktadır: Bu içgüdüyü kim verdi? Arıya bu hesabı kim öğretti? Ona altıgeni kim seçtirdi? Balmumunu ölçülü kullanmayı, hücreleri yan yana boşluksuz dizmeyi, peteği sağlam ve kullanışlı şekilde kurmayı kim talim ettirdi?

Sebebin Acizliği, Neticenin Mükemmelliği

Arı küçüktür, acizdir, şuursuzdur; fakat ortaya koyduğu netice son derece ölçülü, sanatlı ve hikmetlidir. Sebep bu kadar basit, netice bu kadar mükemmel olunca, sebep fail olma makamından düşer. Yani arı, yaptığı petekle aslında şunu ilan eder: “Bu sanat benim değil; bana yaptırılıyor. Bu hesap benim değil; bana öğretiliyor. Bu düzen benim gücümle değil; Rabbimin sevkiyle oluyor.”

Ayetin Gösterdiği Hakikat

Kur’an bu hakikati çok veciz bir ifadeyle bildirir: **“Rabbin bal arısına vahyetti.”** Yani arı başıboş değildir. Onun hayat programı, vazifesi, çalışması ve ortaya koyduğu sanat, Allah’ın ilhamı ve sevkiyledir. Arı peteği yapar; fakat o peteğin ölçüsünü ona öğreten Allah’tır. Arı balmumunu işler; fakat o küçücük bedene bu kabiliyeti veren Allah’tır.

Altıgen petek, sadece bal depolanan bir yapı değildir; akla açılmış canlı bir delildir. Her hücresi ölçüyle, her kenarı hikmetle, her düzeni sanatla konuşur. Bu küçücük böceğin acizliği ile yaptığı işin büyüklüğü yan yana geldiğinde tek bir hakikat görünür: Perde arkasında sonsuz ilim, kudret ve hikmet sahibi olan Allah Azîmüştân vardır.